

**"Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΑΥΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ"
ΥΠΟ ΤΟΥ
ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΑΤΡΑΜΑΛΟΥ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σιδηροκάστρου κ. Μακάριε,
Ποιμενάρχα της Θεοσώστου επαρχίας ταύτης
Ερίτιμε κ. Σμαράγδα Παξιμαδά, Πρόεδρε του Δ.Σ. της Μ.Κ.Ο. "ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ"
Σεβαστοί Πατέρες, Αξιότιμε κ. Δήμαρχε, Λοιπές Τοπικές Αρχές
Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Επιτρέψατε μου, με την ευκαιρία της συγκλήσεως αυτού, του Πρώτου Συνεδρίου σας, περί προσβάσιμου Θρησκευτικού Τουρισμού, στην όμορφη αυτή περιοχή της λίμνης της Κερκίνης που έχει ως γενικό θέμα προβληματισμού: « *ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΕΡΡΑΙΟΥ* », να απευθύνω αρχικά την ευγνωμοσύνη μου και την πλήρη αφοσίωσή μου προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και ιδιαιτέρως προς το Σεπτό Πρόσωπο του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ που επευλόγησαν την όλη προσπάθεια σας και ανέθεσαν στην ελαχιστότητά μου να μεταφέρω τις ευλογίες, να παραστώ αλλά και να εισηγηθώ αναλόγως στο Συνεδριό σας ως εκπρόσωπος Αυτής.

Στη συνέχεια να απευθύνω προς τα πρόσωπά σας την αγάπη, την χαρά μου και την εν Κυρίω εγκαύχηση, γιατί με το Συνεδριό σας αυτό δείχνετε να μεριμνάτε και να προβληματίζεστε πάνω σε θέματα που δεν απασχολούν μόνο την θέση σας και τα αναφαίρετα δικαιώματα σας ως αναπήρων εντός της συγχρόνου μεταμοντέρνας και προοδευτικής υποτίθεται κοινωνίας μας, αλλά γιατί θέλετε και άριστα πράττετε συμμετέχετε ενεργά στον προβληματισμό στις σκέψεις και στις απόψεις για την θέση και τη σχέση που έχουν οι Προσκυνηματικές Περιηγήσεις της Εκκλησίας του Χριστού στο σύγχρονο κόσμο μας.

Είναι γνωστό και γίνεται μέρα με την ημέρα από όλους πλέον κατανοητό, ότι μέσα από τις Προσκυνηματικές, οργανωμένες ή όχι, περιηγήσεις του συνόλου των ανθρώπων που θρησκεύουν περισσότερο ή λιγότερο, που μετέχουν ως ενεργά μέλη του Σώματος του Χριστού ή παραμένουν θεατές ή απομακρυσμένοι από τα ψυχοσωτήρια μέσα των ιερών θεοσδότην αγιοπνευματικών Μυστηρίων της Εκκλησίας μας ότι αξιοποιείται και ευλογείται καταρχήν ένας πανανθρώπινος πόθος ψυχής και μια ανάγκη του πνεύματος του ανθρώπου να επισκεφθεί τους τόπους και τους χώρους που κρύβουν ή εμπεριέχουν την αποκάλυψη του Θεού.

Βλέπουμε, και εσείς επίσης το διαπιστώνετε καθημερινά, ότι ο άνθρωπος, κάθε εποχής και ιδιαίτερα σήμερα επιζητεί, να ξεπεράσει τα όρια του χώρου της βιοτής του, με τις όποιες δυσκολίες, κινητικές, οικονομικές κ.λ.π. και να ξανοιχτεί στο άγνωστο, να επικοινωνήσει με τη χαρισματική εμπειρία και τα προϊόντα του πνεύματος και άλλων λαών παραδόσεων, ηθών, εθίμων, συνηθειών και να ψηλαφίσει το κόσμο της δημιουργίας και τα ίχνη της θεϊκής άκτιστης ενέργειας του Αγίου Πνεύματος που ως Παράκλητος ξέρει να χρησιμοποιεί τα πάντα για την παροχή, της ευλογίας, της σωτηρίας και της μόνιμης και αδιάκοπης χαράς μας.

Ο άνθρωπος ανεξαρτήτως της ταυτότητας και των οικογενειακών και λοιπών καταβολών του αποκτά συναστρεφόμενος σε χώρους αγίους και με πρόσωπα άγια που συνδέονται με αυτούς τους χώρους, επιπλέον,

δημιουργούν την συνείδηση και την αίσθηση της ευλογημένης παρουσίας του Θεού μέσα στον κόσμο της δημιουργίας. Οι Προσκυνηματικές Περιηγήσεις και οι ιεροί τόποι δίνουν ένα νόημα επιπλέον στο σκοπό που οφείλει να έχει ο κόσμος μας αυτός με τις όποιες δραστηριότητες του ανθρώπου και κατανοεί το του ψαλμωδού ότι : « ...του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής, η οικουμένη και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή » (Ψαλ.23, 1)

Είναι περιττό εδώ να τονίσουμε και να επαναλάβουμε, πως αιώνες τώρα τη Γηραιά Ήπειρο μας, την Ευρώπη, την διέσχισαν πάμπολλοι δρόμοι προσκυνητών και την ανέδειξαν, ιστορικά, πολιτισμικά, κοινωνικά και κυρίως πνευματικά τα ιερά βήματα ανθρώπων ξεχωριστών, που τα οδηγούσε η Χάρης του Αγίου Πνεύματος , η συνείδηση της κοινής θεόσταλτης καταγωγής και η ανάγκη της συνεργασίας και αδελφικής χριστιανικής αγάπης. Έτσι έγιναν οι χριστιανοί προσκυνητές με τις ιερές αποδημίες τους οι φορείς της γνήσιας επικοινωνίας **και κοινωνίας των προγόνων μας** στην Ευρώπη και ακόμα έγιναν και συνεχίζουν να αποτελούν την αφετηρία για τη σωτήρια ιεραποστολική δράση και την ευαγγελική παρουσία του λόγου του Κυρίου.

Πάντα, βέβαια, υπήρχε και συνεχίζει να υπάρχει ο κίνδυνος ενός θρησκευτικού συγκρητισμού ή μιας παρεξηγημένης αντίληψης, μέσα από την απόπειρα των ανθρώπων στους χώρους των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, αλλά η αξία της ανάδειξης αυτών των Περιηγήσεων, πέρα από τα ανθρώπινα λάθη μας, είναι αδιαμφισβήτητη και τούτο, γιατί εκτός από τη γνώση, εκτός από την κοινωνία και την όποια επικοινωνία των ανθρώπων, εκτός από την πνευματική προσφορά αυτές οι ειδικές Περιηγήσεις γίνονταν και συνεχίζουν να γίνονται το βάλαμο της ψυχής μας, γίνονται ενίσχυση του πνεύματος, του αγώνος μας και ουσιαστική θεραπευτική παρέμβαση στη πνευματική απαξίωση και αυτής της ίδιας πολλές φορές της ζωής και στη ψυχική καταπόνηση εκείνων που αποδέχονται τις πρακτική αυτή της όποιας Ιερο-αποδημίας.

Οι Προσκυνηματικές Περιηγήσεις της Εκκλησίας μας είχαν πάντοτε και έχουν αλλά και οφείλουν να συνεχίσουν εντονότερα να έχουν, ως στόχο τους, την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, το σεβασμό, ανάμεσα στους λαούς και τον κάθε διαφορετικό άνθρωπο χωρίς διακρίσεις αλλά με διακριτικότητα, την στήριξη στον πάσχοντα άνθρωπο. Η Ορθόδοξη Πίστη μας πρέπει να εμπνέει από την δισχιλιετή παράδοση Της και να κατευθύνει όλους όσους εργάζονται και ασχολούνται με το θέμα αυτό χωρίς αποκλίσεις, χωρίς διακρίσεις, χωρίς σύνορα και όρια που τα τελευταία αποτελούν πρακτικές του πεσόντος και ασθενούντως ποικιλοτρόπως ανθρώπου.

Συμπτώματα ή συμπλέγματα κοινωνικά, όπως για παράδειγμα ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός, ο εθνοφυλετισμός, ο προβληματικός εθνικισμός, η καταπίεση της όποιας εξουσίας των δυνατών, ο χωρισμός σε εξωτερικά υγιείς ή όχι σε ικανούς και μη ικανούς, κατηγορίες με ανθρώπινα δηλαδή χοϊκά κριτήρια, συμπεριφορές, που δεν ξεκινούν από σχέσεις αγαπητικές αλλά σχέσεις εξουσιαστικές, δεν ξεκινούν από τον Σταυρό, την Θυσία και τον Γολγοθά, όλα αυτά τα πιο πάνω φαινόμενα στους προσκυνηματικούς χώρους αμβλύνονται και δημιουργούν έτσι φυσικές ανοικτές και ανεκτές κοινωνίες, ιδιαίτερα σε ένα χώρο, όπως ο ευρωπαϊκός, το σπίτι μας, που η σημερινή δυναμική του με την πολιτική και εθνική ενότητα που διαμορφώνει γίνεται μια νέα πρόκληση και ταυτόχρονα μια κλήση Θεού για ενότητα πίστεως και κοινωνία του Αγίου Πνεύματος με απώτερο στόχο όλων αυτών των συντονισμένων και ευλογημένων προσπαθειών μας, την επίγνωση του θελήματος του Θεού, την καταξίωση της παρουσίας των χριστιανών στο μεταβαλλόμενο και ραγδαίως εξελισσόμενο κόσμο μας και την ενατένιση μέσα από τα επίγεια σκηνώματα της αποκάλυψης του Θεού στην επουράνια και αιώνια δόξα Του.

Κατά το πρώτο μισό του 20ου αιώνα η Ελληνική Πολιτεία μας είναι γεγονός ότι δεν έδειξε την απαιτούμενη μέριμνα για τα πρόσωπα με σωματικές αναπηρίες.

Η ευαισθητοποίηση της για το ζήτημα αυτό ξεκίνησε με το τέλος σχεδόν του πρώτου μισού του 20ου αιώνα. Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθεί και να ξαναθυμίσω σε όλους μας, ότι το πρώτο μισό του 20ου ήταν μια ταραχώδης ποικιλότροπα περίοδος, ενώ τα στατιστικά στοιχεία που ανέδειξαν το μέγεθος του προβλήματος της αναπηρίας από διάφορους λόγους, άρχισαν να αξιολογούνται αρκετά αργότερα.

Οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες και αναζήτηση και απαίτηση δικαιωμάτων που αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα, είχαν ως αφετηρία κυρίως τους ιδιώτες, και το αποτέλεσμα των προσπαθειών τους ήταν αρχικά η δημιουργία ιδρυμάτων αναπήρων. Τα ιδρύματα αυτά παρείχαν αρχικά στα άτομα με φυσική υστέρηση μια σχετική προστασία, μία στοιχειώδη εκπαίδευση και μια σχετικά ικανοποιητική περίθαλψη αργότερα μάλιστα και μία

επαγγελματική κατάρτιση (Στασίνοσ 1991) αλλά δεν ξέρουμε τι δυνατότητες παρείχαν στην κάλυψη των πνευματικών αναγκών και την ψυχολογική υποστήριξη και ενίσχυση στους ανάπηρους αδελφούς μας

Θα είναι αναλήθεια να μην πούμε ότι η μεταχείριση των σωματικά αναπήρων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1950-1974 βασιζόταν κυρίως στην ιδεολογία της κλειστής ή κρυφής οικογενειακής περίθαλψης, μιας τακτικής που οδηγούσε ουσιαστικά στην κοινωνική απομόνωση τα κατά πάντα και κατά τα άλλα πανάξια και ικανά ανάπηρα πρόσωπα, ενώ η κοινωνική συμπεριφορά παρέμενε ρατσιστική και δεν συμβάδιζε με την αντιμετώπιση των αντιστοιχών προβλημάτων στη φωτισμένη και προοδευτική Δύση. (Κουρουμπλής 1997).

Πάντως, από σχετικές παλαιότερες εγκυκλίους των Ελληνικών Υπουργείων φαίνεται ότι η ευρύτερη κοινωνία δεν είχε μέχρι και την δεκαετία του 1980 αμιγώς θετική στάση απέναντι στα ανάπηρα πρόσωπα και χρειαζόταν σοβαρή και συστηματική προσπάθεια και δραστηριοποίηση ενάντια στις προκαταλήψεις του κοινού (Εγκύκλιος του ΥΠΕΠΘ, 1983).

Είναι γεγονός όμως ότι σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο εκτιμάται, ότι σήμερα το 10% του πληθυσμού είναι άτομα με αναπηρία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση του 2008 περισσότερα από 50 εκατομμύρια ευρωπαίοι πολίτες είναι πρόσωπα με αναπηρία και το ποσοστό αυτό δείχνει να αυξάνει όπως αυξάνουν και οι ασθένειες που έμμεσα προκαλούν μερικές ή ολικές αναπηρίες και αναφέρομε στον ζακχαρώδη διαβήτη, στα αποτελέσματα των εγκεφαλικών, καρδιολογικών και άλλων επεισοδίων.

Εκείνο όμως το στοιχείο που είναι προαπαιτούμενο για να μπορέσουν τα πρόσωπα αυτά με αναπηρία να ενσωματωθούν πλήρως στην κοινωνική και οικονομική ζωή και της χώρας μας, είναι ότι οφείλει να αλλάξει ριζικά η στάση των πολιτών απέναντί τους-απεναντί σας και να αρθούν οι προκαταλήψεις και τα κοινωνικά στερεότυπα. Σε αυτό είναι υποχρεωμένη η Εκκλησία να εργαστεί εντατικά και συστηματικά από τις μικρές και τρυφερές παιδικές ηλικίες.

Η ποιμαντική δραστηριότητα της Χριστιανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας μας οφείλει να είναι ανοικτή και ανεκτική για όλους τους ανθρώπους, χωρίς διακρίσεις. Είναι ένας τόπος φιλοξενίας και καλωσορίσματος, υπό την έννοια που ο Αβραάμ και η Σάρα υποδέχθηκαν τους αγγελιοφόρους του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη (Γέν. 18).

Άλλωστε η Φιλοξενία αυτή αποτελεί σε ανθρώπινο επίπεδο, την προτύπωση της μιας θείας ενότητας, της Αγία Τριάδος μέσα στο Σώμα του Χριστού στην Αγία μας Εκκλησία Του. Την περίοδο μάλιστα αυτή κατά την οποία γίνεται συνεχώς λόγος για την γενέθλια ημέρα της δεν μπορούμε παρά να ξανά επαναλάβουμε ότι ο Παράκλητος που την κατευθύνει είναι Αυτός που τα ασθενή (όχι μόνο εξωτερικά) θεραπεύει.

Χαρακτηριστικά επίσης είναι και τα λόγια του Αποστόλου των Εθνών Παύλου: “Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἔν ἐστιν καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα ἔν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός...”.

Ο ρόλος των ποιμένων και της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας μας και μέσα από τις προσεγγίσεις των αγιασμένων προσκυνηματικών τόπων στον 21ο αιώνα, τον αιώνα της θρησκευτικής και πολιτιστικής πρόκλησης, είναι να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα της ανθρωπότητας και τα προβλήματά της ως εικόνα του ανήμπορου εκουσίως Ιησού Χριστού επί του Τιμίου Του Σταυρού, είναι η πραγματικότητα των προσώπων με αναπηρία που οφείλουμε να μην τα απορρίπτουμε και εγκαταλείπουμε από την σύγχρονη ατομοκεντρική και υπέρμετρα εγωκεντρική κοινωνία μας.

Οι συνάνθρωποι μας πάσχοντες -ανάπηροι δεν χρειάζονται την λύπη μας, τη συμπόνια μας, αλλά την κατανόηση μας και ευκαιρίες σε ανθρώπινο επίπεδο για να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και δυνατότητές τους.

Χρειάζονται την ποιμαντική φροντίδα της Εκκλησίας και την δυνατότητα άμεσης προσεγγίσεως για να καρποφορήσουν μέσα τους οι δωρεές του Αγίου Πνεύματος.

Η βασική αρχή μας που διέπει την όλη ποιμαντική στάση της Εκκλησίας μας απέναντι σε όλους τους ανθρώπους είναι, ότι όλοι είμαστε ατελείς, όλοι είμαστε λιγότερο ή περισσότερο ασθενείς, λιγότερο ή

περισσότερο με προβλήματα και δεν μπορούμε να είμαστε ολοκληρωμένοι χωρίς την παρουσία και τα χαρίσματα των άλλων συνανθρώπων μας.

Δεν είμαστε πλήρης κοινωνία Θεού χωρίς τον πάσχοντα ποικιλότροπα συνάνθρωπό μας. Η ανταπόκριση και η πλήρης συμπερίληψη στα ποιμαντικά σχέδια των προσκυνηματικών ιερών τόπων και των ανθρώπων με αναπηρία αποτελεί το χαρακτηριστικό της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας μας και στον τομέα αυτό.

Είναι πράξη μιμούμενη τον ίδιο το πρόσωπο του Χριστού, αφού είναι γνωστό ότι δεν υπάρχει σωτηρία αλλά μόνο μέσα από τον διπλανό μας. Είδες τον αδελφό σου, είδες Κύριον τον Θεό Σου. Στα θεόπνευστα κείμενα της Αγίας Γραφής και ιδιαιτέρως της Κ. Διαθήκης υπάρχουν πολλές αναφορές και θαύματα του Κυρίου σε ανθρώπους με αναπηρίες, με παράλυση, με τυφλότητα, με κωφότητα ή με άλλα σωματικά προβλήματα, όλοι τους με φυσικές και άλλες αδυναμίες και καταπιεσμένοι από τις τοπικές κοινωνίες τους και τους μικρόκοσμούς τους. Αντιμετωπίζονται και εκείνοι συνήθως απαξιωτικά και με περιφρόνηση από του υπόλοιπους υποτιθέμενους αρτιμελής και εξωτερικά υγείς . Ο Χριστός όμως σε αντίθεση με τις επικρατούσες συνθήκες και τις τότε κοινωνικές πρακτικές, ανατρέπει τις ισχύουσες αντιλήψεις των και τους καλεί κοντά του για να τους αγκαλιάσει όλους χωρίς διακρίσεις. Απελευθερώνει τους δεσμίους και καταπιεσμένους από την φθορά και την αμαρτία .

Και η Εκκλησία μας το Σώμα του το άγιο συνεχίζοντας αυτή την προσέγγιση καλεί τους ποιμένες Της αλλά και όσα πνευματικά της παιδιά μοναχούς ή μοναχές αφιερωμένους στην εργασία της ποιμαντικής Της με τον αυτό τρόπο να προσεγγίζουν τους πάντες.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μιλώντας επί της Ευαγγελικής περικοπής της Κυριακής της Απόκριω, την οποία χαρακτηρίζει "ήδίστη" και η οποία αναφέρεται στη Δευτέρα Παρουσία και την ενώπιον τού Κυρίου φοβερή κρίση πάντων των ανθρώπων, από της αρχής έως τού τέλους, τονίζει ότι η επίσκεψη σε ανήμπορο αδελφό είναι η "κουφότερη", δηλαδή η ελαφρότερη υποχρέωση αγάπης, για την οποία θα ελεγχθούμε (Migne PG, τ. 58 σελ. 717-724). Και χαρακτηρίζει ελαφρό το καθήκον γιατί το μόνο πού ο Κύριος μας ζήτησε είναι να δείξουμε αγάπη, στοργή, φροντίδα, μέριμνα προς τον κάθε έναν πάσχοντα συνάνθρωπό μας, προς τον πάσχοντα πλησίον μας, κάτι ανέξοδο αλλά και τόσο σημαντικό. Και αν αυτό ισχύει για την υποχρέωσή μας εμείς να επισκεπτόμαστε τους ανάπηρους αδελφούς αντιλαμβανόμαστε πως οφείλουμε να τιμούμε αυτούς όταν με δικές τους ενέργειες και με δίνα ψυχής για ζωή και για γέμισμα των πνευματικών μπταταριών της ψυχής εκείνοι κάνουν το πρώτο βήμα να προσεγγίσουν τους άγιους τόπους και τα ιερά σεβάσματα και προσκυνήματά μας.

Ο κάθε άνθρωπος σηκώνει το Σταυρό του όπου κι αν βρίσκεται, αλλά πρέπει να ομολογήσουμε ότι κυρίως οι ανάπηροι αδελφοί κοπιάζουν και αγωνίζονται παίρνουν όμως δύναμη από τη δύναμη του Σταυρού και εμείς έχουμε ποιμαντική ευθύνη να γινόμαστε οι Κυρηναίοι τους και προς τους οικείους και συγγενείς τους.

Στο σήκωμα του μόνιμου Σταυρού των πειρών και της δοκιμασίας οφείλουμε να κάνουμε τα προσκυνήματα μας όπου αυτό γίνεται εφικτό προσβάσιμα προς αυτούς. Με την αγάπη τη δική μας και των άλλων ο Σταυρός θα γίνεται ελαφρύτερος. Τι είναι η ζωή; γιατί ερχόμαστε σ' αυτόν τον κόσμο; ποιος ο προορισμός μας; γιατί αυτή η απώλεια ενός ανθρώπου στο άνθος της ηλικίας του; γιατί αυτή η πληγή στους γονείς και τους άλλους συγγενείς; Γιατί γεννήθηκα έτσι; Γιατί δεν μπορώ να τρέξω; Γιατί δεν μπορώ να σταθώ στα πόδια μου και να νιώσω το περπάτημα; Γιατί δεν μπορώ να πιάσω με τα χέρια μου ; κ.λ.π. Ερωτήματα στα οποία πρέπει να είμαστε έτοιμοι να δεχθούμε και να απαντήσουμε και μάλιστα χριστιανικά και πειστικά.

Μαζί με τα ερωτήματα αυτά οι άνθρωποι με αναπηρίες κουβαλούν και την προβληματική τους και τις σκέψεις και τις απόψεις τους αλλά και την στενοχώρια τους από απρόσεκτες συμπεριφορές συνανθρώπων μας κι εκεί πρέπει να τους δώσουμε την ηθική και πνευματική στήριξη μας Μάι διάκριση και με αγάπη περισσή. Τι νόημα θα έχει άλλωστε η προσκυνηματική επίσκεψη αν δεν απαλύνει τον πόνο των ανθρώπων αν δεν λειτουργεί ως τόπος ανεφοδιασμού πνευματικού αναλόγως των πνευματικών και λοιπών αναγκών μας !

Οι συνάνθρωποί μας με τις ειδικές ανάγκες αποτελείται για όλους μας τα παραδείγματα και τα πρότυπα της πίστεως στο Θεό και τη ζωή. Παραδείγματα θελήσεως να παραμείνετε ενεργοί πολίτες και καρτερίας και υπομονής απέναντι στη δοκιμασία σας. Οι συγκεκριμένοι εμπερίστατοι αδελφοί μας δεν θέλουν δεν θέλετε λόγους παρηγορίας από εμάς τους άλλους, τους υποτίθεται υγείς, που δεν ζούμε το πρόβλημά σας. Δεν

έχετε ανάγκη του οίκτου μας. Έχετε ανάγκη, όπως όλοι μας, της ειλικρινούς αγάπης μας και του ανιδιοτελούς ενδιαφέροντός μας. Αυτό οφείλει να εξυπηρετεί η κάθε ηρωική προσπάθεια σας με τα ιερά προσκυνήματα. Θέλετε την καρδιά μας περισσότερο και την κατανόησή μας, θέλετε να σας αντιμετωπίσουμε ως ίσους και υπεύθυνους πολίτες.

Είναι ευχάριστο πάντως ότι τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια από όλους μας αλλά και από εσάς που σωστά οργανώνεστε σε σωματεία ομάδες Μ.Κ.Ο κ.λ.π.. Πολιτεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εκκλησία με τους Ιερούς Χώρους Της με τους θρησκευτικούς δρόμους και μονοπάτια Της αλλά και ιδιωτικοί φορείς οφείλουν να βοηθήσουν για την ισότιμη συμμετοχή και προσπέλαση σας, των ανθρώπων με τις ειδικές ανάγκες σε όλους τους χώρους τους προσιτούς στους υγιείς.

Η Εκκλησία της Ελλάδος επίσης, έχει και συνεχίζει να υλοποιεί, όπως γνωρίζετε και να προωθεί τις φωτισμένες σκέψεις, τις πρωτοποριακές ενέργειες τις αγιοπνευματικές πράξεις και εντολές του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου κυρού Χριστοδούλου, του πολύκλαστου και μοναδικού Ηγέτου των τελευταίων χρόνων στη ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ώστε α) όλα τα ιερά Προσκυνήματα, οι ιερές μας Μονές και οι περισσότεροι Ιεροί Ναοί να έχουν αποκτήσει κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες) ώστε χωρίς πρόβλημα να μπορούν να προσέρχονται σ' αυτούς οι ανήμποροι και ανάπηροι αδελφοί μας και β) να σας ενεργοποιήσουμε και να σας αξιοποιήσουμε στην ενοριακή ποιμαντική και πνευματική μας ζωή.

Χαιρόμεθα συνεπώς ιδιαίτερα για το Συνέδριο αυτό. Πιστεύουμε ότι με την παρουσία και τη στήριξή μας θα συμβάλουμε στην εξαγωγή γόνιμων πορισμάτων, σοβαρού προβληματισμού και αφορμή για εξεύρεση λύσεων στα διάφορα προβλήματα.

Σεβασμιώτατε,
Σεβαστοί πατέρες
Κ. Δήμαρχε,
Κυρία Πρόεδρε της Μ.Κ.Ο. "Προσβάσιμες Περιηγήσεις".
Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι.

Όταν απευθύνομαι στους νικητές της ζωής, μου έρχεται πάντοτε στο νου ο λόγος του Ιδρυτού της Εκκλησίας μας και Αποστόλου των Εθνών Παύλου ότι " η δύναμής μου εν ασθενεία τελειούται " .

Όλοι είμαστε δυνάμει "ασθενείς" κι αν δεν είμαστε η φθορά της σαρκός στην ασθένεια μας φέρνει. (Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου-Μήνυμα Πρωτοχρονιάς 2008).

Αν λοιπόν δεν έχουμε την Πίστη ότι, η δύναμής μας φανερώνεται τελεία μέσα από την ασθένεια και αδυναμία μας, δεν πρόκειται να βρούμε το δρόμο της σωτηρίας μας.

Αυτήν την σωτηρία, εύχομαι μέσα από την επίγνωση της ασθενείας της σαρκός μας και επιτρέψατέ μου, περαιώνοντας την ομιλία μου, να την απολαύσουμε όλοι. Σας ευχαριστώ για την υπομονή που είχατε για να με ακούσετε..